

PRAKTYKI STUDENCKIE

Izba Architektów RP przekazuje swoje stanowisko wobec artykułu z dnia 23.07.2024 r., pt. *Studenci nadal będą pracowali za darmo i nie wiemy nawet dlaczego* – opublikowanego na stronie internetowej miesięcznika „Architektura - murator”. Dodatkowo IARP przedstawia obserwacje i wnioski dotyczące praktyk studenckich.

Praktyki studenckie są realizowane po czwartym semestrze studiów – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, regulującym standard kształcenia architektów w Unii Europejskiej. Praktyki te mają być prowadzone poza uczelnią, przy udziale Izby Architektów RP, choć udział ten nie został w rozporządzeniu precyzyjnie zdefiniowany.

Izba Architektów RP, chcąc wesprzeć ten proces, opracowała nowoczesny system elektroniczny, mający na celu ułatwienie studentom dostępu do praktyk oraz zapewnienie ich wysokiej jakości. System minimalizuje biurokrację i gwarantuje transparentność oraz równe szanse dla wszystkich jego uczestników, co czyni go wyjątkowo efektywnym i sprawiedliwym oraz dostępnym w każdym zakątku Polski.

Przypomnijmy, że studia na kierunku architektura trwają łącznie 10 semestrów. Następnie trzeba poświęcić jeszcze co najmniej 2–3 lata na odbycie niezbędnych praktyk upoważniających do przystąpienia do egzaminu na uprawnienia. Samodzielną pracę architekt może więc podjąć najwcześniej po 7–8 latach od rozpoczęcia studiów.

Po czterech semestrach, czyli dwóch latach nauki, studenci nie dysponują jeszcze skomplikowaną wiedzą zawodową, znajomością przepisów Prawa budowlanego, procedur administracyjnych itp. Tym samym nie mogą samodzielnie wykonywać jakichkolwiek prac na rzecz biura.

Praktyki – jako integralna część procesu nauczania (wymagania z nimi związane są zawarte w standardach kształcenia) – stanowią zatem kolejny krok na ścieżce edukacji. Mają one odbywać się z wykorzystaniem metody „mistrz–uczeń”. Za każdy wychodzący z pracowni dokument odpowiada uprawniony architekt, musi on więc na bieżąco nadzorować działania praktykanta. Student podczas praktyk nie działa na rzecz pracowni, tylko uczy się, a jego opiekun ma w tym czasie bardzo ograniczone możliwości wykonywania własnej pracy zawodowej. To oznacza, że pracownia musi nie tylko sfinansować praktykantowi kosztowne stanowisko pracy, ale również wziąć na siebie utrzymanie osoby przekazującej wiedzę. Mówiąc wprost: obecność studenta na praktyce po czwartym semestrze jest dla zespołu projektowego bardziej dodatkowym obowiązkiem niż wsparciem.

Mając świadomość opisanych obciążeń, Izba Architektów RP starała się uzyskać subwencje na ten cel. Niestety bezskutecznie. Jednak wielu architektów – pomimo trudnych warunków finansowych – zgłosiło się do prowadzenia praktyk. W pierwszym okresie do systemu przystąpiło 14 z 28 uczelni, a praktyki odbyło 500 studentów (szacowana liczba wszystkich praktykantów to 1500).

Izba Architektów RP nie może narzucać swoim członkom zasad prowadzenia działalności, szczególnie przy trudnej sytuacji rynkowej. Średnia wielkość zatrudnienia

w polskich pracowniach architektonicznych wynosi 1,5 osoby. Małe biura, które stanowią większość, przyjmując praktykantów, zmniejszają swoją efektywność nawet o 70%. Najczęściej nie stać ich na ponoszenie jeszcze większych obciążeń z tytułu wypłacania praktykantom wynagrodzenia. W przypadku wprowadzenia takiego obowiązku liczba miejsc dla praktykujących studentów zmniejszyłaby się w sposób radykalny.

Izba Architektów RP podjęła działania promocyjne w celu pozyskania oprogramowania potrzebnego do realizacji praktyk. Aby zwiększyć szansę na zdobycie licencji dydaktycznych, konieczne jest zaangażowanie uczelni w negocjacje z firmami informatycznymi.

Izba liczy także na wsparcie finansowe dla opiekunów praktyk oraz wprowadzenie innych mechanizmów zmniejszających wydatki, takich jak promocyjne oprogramowanie i stypendia.

Wierzymy, że „Architektura-murator”, znając niełatwą sytuację większości czynnych zawodowo polskich architektów, dołączy do naszych starań o wsparcie finansowe dla opiekunów praktyk i o inne zmniejszające koszty rozwiązania dla biur przyjmujących praktykantów. Takie działania wydają się konieczne w celu zwiększenia liczby miejsc dla chętnych na praktyki studentów i uniknięcia sytuacji, które mogłyby spowolnić proces edukacji przyszłych architektów.

Piotr Fokczyński
Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP